

in ons beginsel schuilt. Men onthoudt ons onze vrijheid, omdat de moderne staatsidé te weinig wortel in het volksleven heeft, om zonder bescherming te kunnen leven. Men moet uit zucht naar zelfbehoud den »vrijverklaarden” burger boeien. Men moet om in theorie de »rechten van den mensch” te kunnen handhaven, geweld plegen aan het natuurlijk recht der individuen. Men moet om het »welzijn van den Staat” te bevorderen, dwang uitoefenen op het nationale leven. Want dat speurt het radicalisme aan zijn eigen ijheid wel, dat ons volk de revolutieeler alleen zoolang herbergt, als ze incognito bij ons vertoeven wil, en alleen daarom de vervreemding van zijn erfpaad duldt, wijl het, door schijn misleid, niet aan zelfverweer kan denken.

Aan dien valschen toestand een einde te maken door uitruiling van onze geloofsbriefven met die der revolutieeler, ziet, dat is het wat we dan allereerst met ons beroep op het volksgeweten beoogen. En daarom van het leven onzes volks, dat zich aan de oppervlakte vertoont, beroepen we ons op het leven onzes volk, dat in de diepte der geesten verscholen ligt. Van dat geweten onzes volks willen we het hooren, of dát naar ouden volkstrant is, dat men onze vrijheid aan banden legt en door het decreteeren van een schijnrecht ons deugdelijk recht verkort. Dat volksgeweten doe uitspraak, of dat ooit nationaal kan zijn, dat de vrije uiting der nationale bestanddeelen ter wille van een afgetrokken staatsbegrip worde gesmoord. Ja, door dat volksgeweten willen we het pleit doen beslechten, welke der strijdende richtingen den nationalen toon het best getroffen heeft, welke banier, die aan onze standaard wiegelt of door anderen wordt hoog gehouden, de meest nationale kleuren vertoont.
